

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaromíra Klepše a soudců JUDr. Vladimíra Gabriela Navrátila a JUDr. Ing. Viery Horčicové ve věci

žalobkyně: **Horský areál Paprsek, s. r. o.**, IČO: 085 44 191
sídlem Kladská 171, 788 32 Staré Město
zastoupená advokátem JUDr. Josefem Sedláčkem
sídlem Starobranská 327/4, 787 01 Šumperk

proti
žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**
sídlem Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. MZP/2025/250/1692 z 8. 8. 2025

takto:

I. Rozhodnutí žalovaného č. j. MZP/2025/250/1692 z 8. 8. 2025 se ruší:

- co do výroku III. v části, kterou žalovaný potvrdil (s výhradou změny pořadí) tu část výroku I. rozhodnutí České inspekce životního prostředí č. j. ČIŽP/48/2025/326 z 14. 4. 2025, v níž Česká inspekce životního prostředí uznala žalobkyni vinnou z přestupku podle § 88 odst. 1 písm. c) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny,
- co do výroku II. v části, kterou žalovaný uložil žalobkyni správní trest, a
- co do výroku III. v části, kterou žalovaný potvrdil výrok III. rozhodnutí České inspekce životního prostředí č. j. ČIŽP/48/2025/326 z 14. 4. 2025

a věc se v tomto rozsahu vrací žalovanému k dalšímu řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

- II. Ve zbylém rozsahu se žaloba zamítá.
- III. Žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Vymezení věci.

1. Česká inspekce životního prostředí (dále jen „ČIŽP“) rozhodnutím ze 14. 4. 2025 uložila žalobkyni pokutu 1 300 000 Kč za tyto správní delikty:

podle § 88 odst. 1 písm. d) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále jen „ZOPK“) tím, že:

1. v období od 7. 6. 2020 do 27. 5. 2021 svým aktivním jednáním směřujícím k realizaci malé vodní nádrže Velké Vrbno (dále též „MVN Velké Vrbno“, „stavba“ nebo „záměr“) nedovoleným způsobem zasáhla do biotopu 1 ex. zvláště chráněného druhu (dále jen „ZCHD“) rostliny vemeník dvoulistý stržením vegetace a odbagrováním zeminy na pozemku p. č. 507/3 v k. ú. Velké Vrbno a 6 ex. ZCHD vemeník dvoulistý stržením vegetace a odbagrováním zeminy na pozemku p. č. 490/1 v k. ú. Velké Vrbno,
2. v období od 27. 4. 2020 do 27. 5. 2021 svým aktivním jednáním směřujícím k realizaci záměru nedovoleným způsobem zasáhla do biotopu 13 ex. ZCHD rostliny vemeník dvoulistý stržením vegetace a odbagrováním zeminy na pozemku p. č. 507/2 v k. ú. Velké Vrbno,
3. v období od 24. 8. 2020 do 9. 5. 2022 nedovoleným způsobem zasáhla do biotopu 1 ex. ZCHD rostliny vemeník dvoulistý zasypáním deponií zeminy a kamení na pozemku parc. č. 528/3 v k. ú. Velké Vrbno, 2 ex. ZCHD prstnatec májový zasypáním deponií zeminy a kamení na pozemku p. č. 528/3 v k. ú. Velké Vrbno a 29 ex. vratičky heřmánkolisté zasypáním deponií zeminy a kamení na pozemcích p. č. 528/3 a 526/17 v k. ú. Velké Vrbno,
4. v období od 9. 5. 2022 do 10. 1. 2023 nedovoleným způsobem zasáhla do biotopu 1 ex. ZCHD rostliny vemeník dvoulistý stržením vegetace a zasypáním šterkem na pozemku p. č. 490/1 v k. ú. Velké Vrbno,
5. v období od 14. 6. 2022 do 14. 9. 2022 nedovoleným způsobem zasáhla do biotopu blíže nezjištěného počtu ex. ZCHD rostliny oměj pestrý, když při zahloubení, obložení a napojení akumulární/usazovací tůně na pozemku p. č. 522/2 v k. ú. Velké Vrbno (dále jen „usazovací tůně“) způsobila dotčení vegetace v okolí tůně její stavební úpravou a pojezdy technikou,

podle § 88 odst. 2 písm. d) ZOPK tím, že:

6. v období od 7. 6. 2020 do 31. 7. 2020 v souvislosti s realizací záměru zničila desítky trsů ZCHD rostliny oměj pestrý a desítky ex. ZCHD rostliny vemeníku dvoulistého stržením vegetace a odbagrováním zeminy na pozemku p. č. 503/3 v k. ú. Velké Vrbno,

podle § 88 odst. 1 písm. e) ZOPK tím, že:

7. (odst. 1 a 2) v období od 19. 6. 2020 do 27. 5. 2021 v souvislosti s realizací záměru nedovoleným způsobem zasáhla do biotopu ZCHD živočicha jasoň dymnivkový dotčením vegetačního pokryvu (stržením vegetace, okrajově zahloubením terénu, uložením zeminy a kamení na ploše cca 12 000 m²) tvořícího nektaronosné louky na

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

pozemcích p. č. 526/17, 526/2, 526/3, 1104/2, 528/2, 528/3, 1102, 502/2 a části pozemku p. č. 502/3 v k. ú. Velké Vrbno, odstraněním blíže nespecifikovaného počtu dymnivek bobovitých stržením vegetace a odbagrováním na pozemku p. č. 507/2 v k. ú. Vrbno pod Pradědem,

(odst. 3) v období od 14. 6. 2022 do 14. 9. 2022 při zahloubení, obložení a napojení usazovací tůně byla dotčena vegetace s živnými rostlinami larev jasoně dymnivkového v okolí tůně její stavební úpravou a pojezdy technikou,

podle § 88 odst. 1 písm. c) ZOPK tím, že:

8. v období od 11. 5. 2021 do 14. 9. 2022 poškodila dva javory klen na pozemku p. č. 526/2 v k. ú. Velké Vrbno umožněním vytvoření několik metrů vysoké deponie v kořenovém prostoru těchto dřevin a zasypáním jejich kmenů.
2. Žalovaný k odvolání žalobkyně rozhodnutí ČIŽP v části 1., 2., 6. a v 1. a 2. odst. části 7. výroku I. zrušil a řízení v této části zastavil pro zánik odpovědnosti (**výrok I**). V návaznosti na toto částečné zrušení změnil pořadí zbývajících částí výroku I. prvostupňového rozhodnutí a změnil výrok o trestu tím, že modifikoval výši pokuty za přestupky podle § 88 odst. 1 písm. c), d) a e) ZOPK na 600 000 Kč (**výrok II**). Nakonec žalovaný potvrdil zbýající části výroku I. prvostupňového rozhodnutí i jeho výrok III. o nákladech správního řízení (**výrok III**).
3. Žalovaný se v části 3., 4., 5., odst. 3 části 7. a části 8. výroku I. prvostupňového rozhodnutí ztotožnil se skutkovými zjištěními ČIŽP i s právní kvalifikací přestupkových jednání. Poznamenal, že k zásahu do biotopů ZCHD neměl žalovaný zajištěnou výjimku podle § 56 ZOPK, přestože na její opatření upozornil již Městský úřad v Šumperku v dodatečném stavebním povolení č. j. MUSP 64498/2020 z 26. 10. 2020 (dále jen „*dodatečné povolení*“). Žalovaný neshledal, že by RNDr. M. M., Ph.D., byl jakkoliv zainteresován ve vztahu k záměru, tudíž nezpochybnil záznamy jím učiněné do Národní databáze ochrany přírody (dále jen „*NDOP*“). Žalovaný se ztotožnil s tím, že žalobkyně odpovídá za protiprávní jednání již od 19. 6. 2020, kdy podala žádost o vydání dodatečného povolení. Žalovaný z obsahu správního spisu neshledal excesivní jednání zhotovitele. Konstatoval, že stavební práce probíhaly v souladu s dokumentací záměru a žalobkyně bez připomínek hradila veškeré účtované stavební práce. Protiprávní jednání společnosti X (dále též „*zhotovitel*“) směřovalo k realizaci žalobkyní zamýšleného záměru. Žalovaný neměl pochybnosti o tom, že bez působení žalobkyně by k protiprávnímu stavu vůbec nedošlo. Ve shodě s ČIŽP tak shledal protiprávní jednání přičitatelná žalobkyni.

2. Argumenty účastníků řízení.

4. **Žalobkyně v žalobě** k jednání pod bodem 3 výroku I. prvostupňového rozhodnutí namítá, že za něj nenese odpovědnost, neboť v té době nebyla stavebníkem.
5. Dále k jednání pod bodem 5 a odst. 3 bodu 7 výroku I. prvostupňového rozhodnutí uvedla, že ani za ty nenese odpovědnost, protože k nim nedala zhotoviteli žádný pokyn. Naopak jej informovala o existenci předběžného opatření ČIŽP z 5. 5. 2022, jež zakazovalo provádět jakékoliv zásahy na pozemku p. č. 522/2, a to nejpozději 6. 5. 2022. Současně poznamenala, že z důkazů provedených správními orgány nebylo možné objektivně zjistit, zda vůbec a případně v jakém rozsahu byl poškozen biotop ZCHD rostlin v lokalitě akumulární usazovací tůně.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

6. K jednání pod bodem 4 výroku I. prvostupňového rozhodnutí namítla, že se správní orgány nezabývaly tím, zda zhotovitel postupoval v souladu s projektovou dokumentací. Pokud postupoval v souladu s ní, je vyloučena jeho a žalobkynina odpovědnost z důvodu dobré víry ve správnost dodatečného povolení. Pokud nikoliv, opět se jedná o exces ze smlouvy o dílo, za nějž odpovídá zhotovitel.
7. K jednání pod bodem 8 výroku I. prvostupňového rozhodnutí žalobkyně konstatovala, že správní orgány neuvedly, v čem spočívalo poškození dvou javorů klen. Žalobkyně se domnívá, že skrze zeminu a kamení mohl kořenový systém stromů dýchat, což podporuje i skutečnost, že jsou oba stromy po třech letech stále živé a v dobré kondici.
8. Žalobkyně je toho názoru, že jednání zhotovitele jí není přičitatelné. Rekapituluje důvody svého odvolání a upozorňuje, že argumentace žalovaného nemá oporu ve zjištěném skutkovém stavu, je založena na nesprávném právním posouzení a nesprávné aplikaci § 20 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „*přestupkový zákon*“).
9. Žalobkyně upozorňuje, že správní orgány vycházely z nesprávného právního stavu v době jejich rozhodování. Dodatečné povolení s výskytem ZCHD rostlin nepočítalo. Pokud by vodoprávní úřad považoval výjimku podle § 56 ZOPK za nutnou, dodatečné povolení by nevydal. Tím žalobkyně argumentovala již v odvolání a žalovaný se s tím nevypořádal, proto je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné.
10. Správní orgány nedostatečně a nesprávně vypořádaly námitky žalobkyně týkající se pozitivního dopadu na přírodu a krajinu vodního díla. V tomto kontextu si neopatřily veškeré důkazy hovořící ve prospěch i neprospěch žalobkyně, ačkoliv to byla jejich povinnost.
11. Žalobkyně namítá, že správní orgány bez kritického posouzení převzaly záznamy z NDOP, ačkoli je jejich věrohodnost sporná a nebyla ověřena. Neprovedly porovnání těchto údajů s podklady Agentury ochrany přírody a krajiny (dále jen „*AOPK*“) ani nevyžádaly znalecký posudek k odstranění rozporů mezi zjištěními NDOP, AOPK a ČIŽP. Tím podle žalobkyně přetrvávají pochybnosti o existenci ZCHD v době kontrol, což činí skutková zjištění nedostatečnými.
12. K výši uložené pokuty žalobkyně uvádí, že ji správní orgány stanovily s ohledem na celkový počet poškozených jedinců zvláště chráněných rostlin. Žalovaný však počet zbylých jedinců nezmínil a pouze obecně konstatoval, že k počtu přihlédl. Z toho důvodu žalobkyně počty konkretizovala a zdůraznila, že stávající počet poškozených jedinců je zanedbatelný. Výši žalovaným modifikované pokuty s ohledem na to shledala nepřiměřenou. Na závěr poznamenala, že nesouhlasí s přitěžující okolností spočívající v jednání v rozporu s předběžným opatřením.
13. **Žalovaný ve vyjádření k žalobě** upřesnil, že správní orgány neshledaly žalobkyni vinnou tím, že by se přestupků dopustila prostřednictvím zhotovitele, a upozornil, že nebylo nezbytné určit konkrétní osobu, jež zásahy provedla. Trestní oznámení žalobkyně proti zhotoviteli shledal účelovým. Žalobkyně nepředložila jediný podklad na podporu excesivního jednání stavební firmy ani toho, že vynaložila veškeré úsilí, aby přestupku zabránila. Žalovaný znovu zdůraznil, že dodatečné povolení nenahrazovalo výjimku podle § 56 ZOPK. Ve správním řízení správní orgány prokázaly, že došlo ke škodlivému zásahu do dřevin. Jejich poškození se nemusí projevit bezprostředně po zásahu, ale až v průběhu

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

času. K záznamu NDOP pak krátce uvedl, že validace rostlin do databáze zavedených probíhá již u AOPK. Žalovaný neshledal provedení znaleckého posudku potřebným, protože již ČIŽP disponovala patřičnými odbornými znalostmi a při vlastních šetřeních v terénu spolupracovala s AOPK. Na závěr upozornil, že žalobkyně nedoložila, že vodní dílo zabránilo mnohem větším škodám na majetku.

14. **Žalobkyně v replice** nad rámec žaloby uvedla, že práce prováděné v rozporu se stavební dokumentací zhotovitel ve skutečnosti nefakturoval, tudíž se o nich žalobkyně neměla jak dozvědět. Břemeno důkazní ohledně liberačních důvodů netíží žalobkyni. Poukaz žalovaného na rozsudek NSS 6 As 131/2016-25 z 25. 1. 2017 označila za nepřipadný. Dodatečné povolení neobsahovalo informaci o nutnosti vydání výjimky podle § 56 ZOPK. Setrvala na nutnosti provést znalecký posudek a na závěr k důkazu o veřejné prospěšnosti MVN Velké Vrbno navrhla provést elektronický časopis Zlatý roh č. 10/2024.

3. Posouzení věci.

3.1. Podmínky řízení a meze soudního přezkumu.

15. Soud nejprve shledal, že jsou splněny podmínky řízení, žaloba je přípustná, podala ji včas oprávněná osoba. Následně přezkoumal napadené rozhodnutí i řízení, které mu předcházelo, v mezích žalobních bodů, jimiž je vázán [§ 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, (dále „s. ř. s.“)], jakož i z hlediska vad, k nimž by byl povinen přihlédnout z úřední povinnosti. Vycházel při tom ze skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí.
16. Ve věci rozhodl soud podle § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení jednání, jelikož žalobkyně v doplnění žaloby z 21. 10. 2025 s tímto postupem výslovně souhlasila a žalovaný s ním po poučení soudem nevyjádřil nesouhlas. Důvodem pro opačný postup nebyla ani potřeba dokazování, neboť veškeré listiny nezbytné pro rozhodnutí jsou obsaženy ve správním spisu, jímž se dokazování neprovádí (rozsudek NSS 9 Afs 8/2008-117 z 29. 1. 2009) a žalobkyní navržené důkazy – Vyrozměnění o upřesnění výroku o změně právní kvalifikace obv. Z. J. a obv. společnosti X v trestní věci vedené pod č. j. X a časopis Zlatý roh č. 10/2024 byly pro projednávanou věc irelevantní (k tomu podrobněji níže).
17. Úvodem právního hodnocení soud předesílá, že správní soudnictví je ovládáno zásadami dispoziční a koncentrační, vyjádřenými rovněž v § 71 s. ř. s., podle jehož odst. 1 písm. d) musí žaloba obsahovat žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné. Vymezením žalobního bodu se zabýval NSS například v rozsudku 2 Azs 92/2005 z 20. 12. 2005, podle něž je žalobce povinen „*uvést v žalobě konkrétní (tj. ve vztahu k žalobci a k projednávané věci individualizovaná) skutková tvrzení doprovázená (v témže smyslu) konkrétní právní argumentací, z nichž plyne, z jakých důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné [...] Líčení skutkových okolností v žalobě nemůže být toliko typovou charakteristikou určitých ‚obvyklých‘ nezákonností, k nimž při vyřizování věci určitého druhu může docházet, nýbrž zcela jasně individualizovaným, a tedy od charakteristiky jiných konkrétních skutkových dějů či okolností jednoznačně odlišitelným popisem. [...] Žalobce je též povinen vylíčit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti.*“ Rozšířený senát v rozsudku 4 As 3/2008 z 24. 8. 2010 upřesnil, že

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

„jestliže žalobní bod těmto požadavkům vyhovuje, je projednání způsobilý v té míře obecnosti, v níž je formulován, a případně – v mezích této formulace – v průběhu řízení dále doplněn.“

18. Od žalobce, který vymezuje hranice soudního přezkumu, se tak oprávněně žádá procesní zodpovědnost. Míra precizace žalobních bodů do značné míry určuje i to, jaké právní ochrany se mu u soudu dostane. Čím je žalobní bod obecnější, tím obecněji k němu může správní soud přistoupit a posuzovat jej. Není naprosto na místě, aby soud za žalobce spekulativně domýšlel další argumenty, vybíral z reality skutečnosti, které žalobu podporují, nebo dohledával ve správním spisu další argumenty na podporu žalobcových tvrzení. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by funkci žalobkynina advokáta. (Již citovaný rozsudek rozšířeného senátu 4 As 3/2008). Žaloba žalobkyně je veskrze obecná, proto míře její obecnosti odpovídá i posouzení zdejšího soudu.
19. V projednávané věci se spor mezi účastníky rozpadá na dva primární okruhy. První se týká otázky, zda je žalobkyně jako objednatel a investor záměru MVN Velké Vrbno odpovědná za vytýkaná přestupková jednání, případně od kdy, a zda přijala veškerá opatření k jejich zamezení. Druhý okruh se vztahuje ke skutkovým zjištěním správních orgánů ohledně jednotlivých žalobkyní vytýkaných protiprávních jednání a k využití záznamů databáze NDOP jako podstatného podkladu pro posouzení výskytu ZCHD.

3.2. Kdy se stala žalobkyně stavebníkem MVN Velké Vrbno?

20. Žalobkyně namítla, že je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné ve vztahu k prokázání odpovědnosti za protiprávní jednání rozvedené pod body 1, 2, 3, a 6 výroku I. prvostupňového rozhodnutí. Žalovaný totiž nevysvětlil, z jakého důvodu přešla odpovědnost za provádění stavebních prací na žalobkyni v den, kdy podala žádost o vydání stavebního povolení (19. 6. 2020).
21. Předně soud upozorňuje, že odpovědnost žalobkyně za jednání, jež naplnily znaky skutkové podstaty přestupků, rozvedená pod body 1., 2. a 6. výroku I. prvostupňového rozhodnutí zanikla z důvodu uplynutí promlčecí doby. Žalovaný prvostupňové rozhodnutí v tomto rozsahu zrušil a řízení o těchto přestupcích zastavil. Soud nepřehlédl, že žalobkyně určitým způsobem namítá, že správní orgány měly řízení o těchto přestupcích zastavit nikoliv z důvodu uplynutí běhu promlčecí doby, ale z důvodu, že je žalobkyně nespáchala.
22. K tomu lze uvést, že z rozsudku NSS 2 As 101/2017-47 z 20. 10. 2017 a nálezu Ústavního soudu III. ÚS 1845/08 z 7. 10. 2010 vyplývá, že na rozdíl od osoby obviněné (obžalované) z trestného činu, osobě obviněné z přestupku nesvědčí veřejné subjektivní právo na projednání věci i po zániku odpovědnosti za přestupek v důsledku uplynutí promlčecí doby. Jinými slovy, osoba obviněná z přestupku nemá právní nárok na meritorní rozhodnutí o vině či nevině, pokud již došlo k zániku její odpovědnosti. Takové právo nelze dovozovat ani z čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, tj. ani z principů spravedlivého procesu (srov. i rozsudky NSS 9 As 125/2013-43 z 25. 6. 2014, či 1 As 42/2019-50 z 18. 6. 2020). Žalovaný tedy nepochybil, zastavil-li řízení o výše vymezených přestupcích z důvodu zániku odpovědnosti.
23. Soud tak dále přezkoumal okamžik přechodu odpovědnosti za realizaci záměru ve vztahu ke skutku vymezenému pod bodem 3.
24. Mezi žalobkyní a správními orgány není sporu o tom, že se žalobkyně stala stavebníkem po JUDr. D. M. Spor panuje pouze o otázce okamžiku, kdy se tak stalo. Žalobkyně se domnívá, že se jím stala čistě formálně 26. 10. 2020, kdy Městský úřad v Šumperku vyhověl

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

její žádosti o dodatečné povolení. Materiálně se jím však podle jejího názoru stala až 28. 11. 2020, kdy uzavřela smlouvu o dílo se zhotovitelem (dále též „Smlouva“) Naproti tomu správní orgány dospěly k závěru, že je žalobkyni nutno považovat za stavebníka od okamžiku podání žádosti o dodatečné povolení. Správní orgány totiž dovodily, že právě tímto jednáním žalobkyně vyjádřila svou vůli realizovat záměr a začala činit faktické kroky směřující k uskutečnění stavby ještě před samotným vydáním dodatečného povolení, jak je zřejmé i z prováděných přípravných prací.

25. Soud má za to, že správní orgány žalobkyni přdestřely úvahy, proč ji shledaly stavebníkem vodního díla od podání žádosti o dodatečné povolení. Soud nespornuje, že se jedná o úvahy stručné. Jde však o úvahy výstižné, vážící se k okolnostem, jež vyplývají z obsahu správního spisu a soud je může přezkoumat.
26. Je faktem, že žalobkyně požádala 19. 6. 2020 o dodatečné povolení Městský úřad v Šumperku, čímž dala jednoznačně najevo svůj zájem na uskutečnění vodního díla. Soud má ve shodě s žalovaným za to, že za situace, kdy by žalobkyně zájem na uskutečnění stavby neměla, nezažádala by o dodatečné povolení, jež ji opravňovalo ve stavbě legálně pokračovat.
27. Žalobkyně sice namítá, že Smlouvu uzavřela až 28. 11. 2020 a žádné kroky k realizaci stavby nečinila, ze správního spisu však plyne opak. Jak správně upozornily správní orgány, pan J. (tehdejší jednatel zhotovitele) již 7. 8. 2020 u společnosti Jutherm, s. r. o. objednal: „*Zemní a výkopové práce na akci Výstavba Nádrže pro zasněžování ve Velkém Vrbně*“. Z e-mailové objednávky je zřejmé, že pan J. v tom okamžiku nevystupoval jako soukromá fyzická osoba, nýbrž jako jednatel jmenované společnosti (fakturační údaje byly vedené na společnost X). Podle sdělení společnosti Jutherm, s. r. o. spočívaly přípravné práce v sejmutí ornice, odstranění pařezů, svahování a přesunů zeminy na jednotlivé deponie v rámci stavby společností poskytnutou technikou s obsluhou, kterou si na stavbě organizoval pan J. Přípravné práce se na základě předložených faktur uskutečnily v roce 2020 (červenec až listopad) a 2021 (červenec).
28. Z toho je patrné, že přípravné práce probíhaly i před objednávkou samou, což dosvědčuje i vyjádření společnosti Jutherm, s. r. o.: „*Samotná objednávka pouze rekapitulovala práce, které byly provedeny před doručením této objednávky a následně práce, které se uskutečnily po této objednávce*“. Zároveň je zcela zjevné, že zhotovitel činil objednávku ve prospěch žalobkyně, která k tomuto okamžiku byla žadatelkou o vydání dodatečného povolení.
29. Objednané práce svou povahou představovaly počátek stavebního procesu a byly věcně i časově neoddelitelně spjaty s pozdějšími zemními a stavebními pracemi, jež jsou zaznamenány ve stavebních denících. Ani žalobkyně nespornuje skutečnost, že by zhotovitel měl jakýkoli vlastní zájem na provádění těchto prací ani že by je financoval ze svých prostředků; naopak je nepochybné, že investorkou záměru byla již tehdy žalobkyně. Za této situace představuje objednávka přípravných prací logické jednání osoby, která v té době zajišťovala koordinaci stavby jménem investora. Není přitom rozumně představitelné, aby zhotovitel takto rozsáhlé zásahy do terénu prováděl bez pokynů žalobkyně. Věcná návaznost těchto přípravných prací na následné výkopové a stavební práce vedené roku 2021 rovněž svědčí o tom, že jejich organizace byla součástí jediného stavebního procesu a že osoba, která je objednávala, musela v té době zajišťovat faktické vedení stavby.
30. Vše uvedené tak hovoří jednoznačně ve prospěch závěrů správních orgánů o přechodu odpovědnosti za realizaci vodního díla na žalobkyni s podáním žádosti o dodatečné povolení, tedy 19. 6. 2020. Od toho okamžiku byla žalobkyně stavebníkem MVN Velké

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

Vrbno. Ponechal-li žalovaný časové rozpětí skutku vymezeného pod bodem 3 výroku I. prvostupňového rozhodnutí beze změny, nepochybil.

3.3. Přičitatelnost přestupkového jednání žalobkyni.

31. Žalobkyně zpochybňuje svou odpovědnost za přestupky, ze kterých ji správní orgány uznaly vinnou. Je toho názoru, že nebyla ve věci pasivně legitimována. Žalovaný nesprávně aplikoval §§ 20 a 21 přestupkového zákona. Nepředestřel konkrétní skutečnosti, které by svědčily o tom, že řídila stavební práce, přesto jí přičetl excesivní jednání stavební firmy.
32. Správní orgány uznaly žalobkyni vinnou ze spáchání výše uvedených přestupků, a to na základě aplikace §§ 20 a 21 přestupkového zákona. Dotčená právní úprava týkající se odpovědnosti právnických osob za přestupky je vystavěna na relativní objektivní odpovědnosti. To znamená, že se u ní – na rozdíl od odpovědnosti subjektivní – nezkoumá zavinění (tj. vnitřní psychický vztah jednatelů ke způsobenému následku). Odpovědnost je navázána na škodlivý následek (rozsudek NSS 10 As 96/2018-59 z 18. 7. 2019). Vyžadováno je pouze to, aby existovalo určité protiprávní jednání, jeho negativní následek a příčinná souvislost mezi tímto jednáním a následkem. Stejným způsobem vyvozuje odpovědnost právnických osob i § 88 ZOPK.
33. Přestupkový zákon předpokládá, že přičíst lze právnické osobě jen jednání, které učinila fyzická osoba, jejíž jednání je právnické osobě přičitatelné (§ 20 odst. 2 přestupkového zákona) v rámci její činnosti, k jejímu prospěchu nebo v jejím zájmu. Je zřejmé, že přičitatelné jednání má nutně pozitivní vztah k právnické osobě. Příčilo by se smyslu právní úpravy, kdyby došlo k postihování právnických osob za jednání fyzických osob na úkor takových právnických osob (rozsudek NSS 9 As 213/2016-60 z 3. 10. 2017).
34. Otázkou přičitatelnosti protiprávního jednání žalobkyni se ČIŽP zabývala na s. 30-38 svého rozhodnutí a žalovaný na s. 13-16 napadeného rozhodnutí.
35. Ohledně podmínky „*jednání osoby, jejíž jednání je právnické osobě přičitatelné*“ správní orgány výslovně neuvedly, která z osob taxativně vymezených v § 20 odst. 2 přestupkového zákona protiprávně jednala. Primárně se totiž zabývaly „*jednáním ve prospěch*“ žalobkyně a explicitně neuvedly, kdo se jej dopustil. V tom kontextu odkázaly na závěry rozsudku NSS 6 As 131/2016 z 25. 1. 2017 a stroze konstatovaly, že není jejich povinností konkretizovat osoby, jejichž jednání je žalobkyni přičitatelné v okamžiku, kdy dostatečně zjistily skutkový stav.
36. Dostatečně určité určení těchto osob nicméně vyplývá z několika pasáží odůvodnění obou rozhodnutí. Správní orgány upozornily, že závěry o přičitatelnosti protiprávního jednání žalobkyni se opírají o Smlouvu, z níž vyplývá, že si žalobkyně z vlastní vůle vybrala jako zhotovitele společnost X. Žalobkyně dala Smlouvou jasný rámec, jak má zhotovitel záměr realizovat, a ošetřila v ní řádnou kontrolu provádění díla, díky níž mohla kdykoli zjistit rozsah a kvalitu prováděných prací a k dalšímu postupu dát pokyny. Za účelem kontroly si vybrala jako svého zástupce pana J., který nad stavebními pracemi dohlížel. Správní orgány vyzdvihly, že žalobkyně věděla o výskytu ZCHD, avšak neprovedla žádné kroky k ochraně jejich biotopu. Na základě těchto skutečností správní orgány dovodily, že jednání bylo činěno ve prospěch žalobkyně a je jí přičitatelné podle § 20 přestupkového zákona.
37. Na tomto místě je vhodné připomenout, že ačkoliv rozsudek NSS 6 As 131/2016 připouští, že u právnické osoby není vždy nezbytné ztotožnit konkrétní fyzickou osobu, která jednala, neznamená to, že správní orgány mohou rezignovat na určení okruhu osob, jejichž jednání

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

je právnické osobě přičitatelné. Podmínkou přičitatelnosti podle § 20 odst. 1 přestupkového zákona je totiž vždy nejprve zjištění, že se protiprávního jednání dopustila některá z osob taxativně vymezených v odst. 2. Jinými slovy, správní orgán musí postavit najisto, která skupina osob přichází v úvahu (např. zaměstnanci vykonávající činnost na provozovně, osoby pověřené řízením stavby, člen statutárního orgánu apod.) a na základě jakých skutkových okolností k tomuto závěru dospěl. Teprve tehdy – tedy po určení okruhu osob, do něž osoba, jež fakticky protiprávně jednala, patří – je možné připustit, že jednotlivce uvnitř této skupiny již nelze specifikovat blíže, a přesto lze přičitatelnost právnické osobě dovodit. Citovaný rozsudek NSS nikde neuvádí, že by tento první krok nebyl nutný; naopak pouze říká, že po jeho splnění není třeba znát konkrétní jméno jednající fyzické osoby.

38. Správní orgán tedy nemůže přeskočit úvahu o tom, která konkrétní skupina osob z § 20 odst. 2 přestupkového zákona je původcem protiprávního jednání. Bez této konkretizace nelze závěry judikatury o možnosti neztotožňovat konkrétní osobu aplikovat. Ačkoli v projednávané věci správní orgány tento postup formálně neprovedly zcela precizně a jejich argumentace vykazuje určitou nepřesnost, skutkový stav zjistily v dostatečné míře a z odůvodnění jejich rozhodnutí je přinejmenším implicitně patrné, které osoby považují za ty, jejichž jednání je žalobkyni přičitatelné. Zároveň je třeba zdůraznit, že soud tento výklad činí pro lepší pochopení věci nad rámec nezbytného odůvodnění, jelikož žalobkyně v žalobě ani replice nenamítá, že správní orgány neurčily konkrétní osobu, jejíž jednání je jí přičitatelné. Svou velmi obecnou argumentací zpochybňuje přezkoumatelnost odůvodnění přičitatelnosti přestupkového jednání sobě samé jako celek a konkrétně upozorňuje pouze na odlišná pochybení než na to, jímž se soud právě zabýval. Tato jistá argumentační neobratnost už jen z tohoto důvodu nemůže být důvodem zrušení napadeného rozhodnutí, jelikož žalovaný tuto přičitatelnost dovodil z několika různých okolností, které žalobkyně relevantně nezpochybnila, jak bude zřejmé z dalšího odůvodnění.
39. Z odůvodnění obou rozhodnutí jako celku je zřejmé, že správní orgány dovodily přičitatelnost protiprávního jednání žalobkyně současně od jednání dvou osob.
40. První z nich je společnost X jakožto faktický i formální zhotovitel záměru na základě Smlouvy a jakožto faktický zhotovitel od 19. 6. 2020. Právě zhotovitel vykonával stavební činnost při tvorbě vodního díla prostřednictvím svých pracovníků pro žalobkyni jakožto investorku, což vyplývá ze Smlouvy samé. Současně též ale řídil, organizoval a zajišťoval celkovou činnost prostřednictvím svého jednatele, což vyplývá nejen z tvrzení žalobkyně, ale též z obsahu vyjádření stavebních firem, jež si on nebo sama žalobkyně nasmlouvali. Všechny stavební firmy dílem účastné na stavbě shodně uvedly, že jim pokyny udílel a stavbu řídil jednatel zhotovitele (srov. jejich vyjádření na č. l. 25/10, 24/5, 24/9, 23/4, 22/1 správního spisu část B).
41. Druhou osobou je pan J. jakožto zástupce investorky při kontrolách realizace záměru. Jeho role vyplývá přímo ze stavebních deníků vedených od 3. 5. 2021 do 28. 9. 2022 a po celou dobu realizace stavby byla výrazně etablována: ze spisu nevyplývá, že by ji převzal někdo jiný a neexistují žádné indicie, že by žalobkyně v závěrečné či počáteční fázi stavby postupovala jiným způsobem. Nic tak nenasvědčuje tomu, že by také tyto etapy neprobíhaly v režimu zavedené praxe, podle níž byl pan J. osobou vykonávající faktický dohled za investora nad stavebními postupy. Soud to uvádí jen pro úplnost, jelikož žalobkyně v žalobě nezpochybnila závěr žalovaného o výkonu kontrolní činnosti v jejím zastoupení.

42. Otázkou pak je, zdali stavební, řídicí a koordinační činnost zhotovitele (právnícké osoby) a kontrola stavební činnosti zástupcem žalobkyně napříč celým obdobím realizace záměru zakládá přímý podíl žalobkyně na deliktním jednání ve smyslu § 20 odst. 1 a 2 přestupkového zákona.
43. Správní soudy se již vícekrát zabývaly situacemi, v nichž jedna osoba jedná na základě objednávky druhé osoby (typicky v případech týkajících se poškozování nebo kácení dřevin). Již Vrchní soud v Praze v rozsudku 6 A 234/96-35 z 25. 1. 1999, dovodil, že nelze vyloučit odpovědnost zadavatele prací, zejména pokud byla činnost prováděna podle požadavků zadavatele, za metodického dohledu jeho pracovníků a pokud zadavatel nevznesl při předávání žádné připomínky. Odpovědnost zadavatele soud odvodil z existence právního vztahu mezi ním a zhotovitelem, jelikož zadavatel smluvně stanovil zhotoviteli (vykonavateli prací) konkrétní povinnosti, resp. si fakticky objednal provedení zakázaného jednání, které poté zhotovitel podle jeho pokynů a pod jeho kontrolou provedl.
44. K obdobnému závěru dospěl NSS v rozsudku 9 As 50/2008-64 z 5. 3. 2009, ve kterém řešil případ, kdy byl zhotovitelem externí zaměstnanec zadavatele, který sám vymezil rozsah a způsob těžby a řídil a koordinoval její průběh. Byť tedy zhotovitel těžbu provedl na základě smlouvy o dílo, naplnění skutkové podstaty nastalo provozní činností zadavatele. Na tyto závěry dále NSS navázal v rozsudku 1 As 86/2011-50 z 27. 7. 2011, v němž se podrobně zabýval otázkou rozložení deliktní odpovědnosti v oblasti práva životního prostředí a věnoval se mj. otázce klíčové pro rozhodnutí soudu v nyní posuzované věci – možnosti postihu zadavatele (objednatele) prací. Ačkoliv NSS dospěl k závěru, že bez dalšího – s ohledem na nedostatečnost právní úpravy – nelze dovozovat rovněž deliktní odpovědnost zadavatele (objednatele) prací, tak v souladu s odkazem na výše uvedený rozsudek 9 As 50/2008 konstatoval, že *„samozřejmě je možné představit si situaci [...], kdy by mohla nastoupit deliktní odpovědnost realizátora i investora, a to například pokud by uvedené práce prováděli oba, resp. zaměstnanci obou subjektů, či kdy by zaměstnanci investora na místě samém řídili práce či dávali pokyny k provádění prací prováděných realizátorem.“* Nutno dodat, že nová právní úprava, tedy přestupkový zákon, odstranila pochybnost o možnosti souběhu trestní odpovědnosti vícero subjektů (srov. úpravu spolupachatelství v § 11 odst. 2), současně ale k rozšíření deliktní odpovědnosti zadavatele (objednatele) nedošlo.
45. Shora uvedené závěry NSS zohlednil ve svých dalších rozhodnutích, v nichž považoval za odpovědného zadavatele prací (rozsudky 9 As 245/2014-49 z 9. 4. 2015 či 4 As 117/2016-26 z 23. 9. 2016). V rozsudku 7 As 372/2018-40 z 30. 5. 2019 shrnul závěry předchozí judikatury tak, že pro posouzení odpovědnosti zadavatele prací je nezbytné zjištění, *„zda práce fakticky prováděl v plném rozsahu pouze zhotovitel, nebo se zadavatel na jejich provádění rovněž podílel, a to řízením či kontrolou, např. udílel pokyny, dohlížel na práce, určoval aktivně jejich místo a rozsah, reguloval termíny a množství práce atd.“* (shodně též rozsudek NSS 6 As 153/2021-19 z 18. 10. 2022).
46. Z judikatury NSS jednoznačně plyne, že objednateli může být přičitatelné jednání zhotovitele (právnícké osoby). Dílčí námitka žalobkyně, již obecně zpochybňuje přechod odpovědnosti ze zhotovitele na objednatele, je tak lichá. Zhotovitelovo protiprávní jednání je objednateli přičitatelné za situace, kdy si buď objednatel fakticky objedná provedení zakázaného jednání, nebo si takové jednání sice primárně neobjedná, ale fakticky se na něm podílí tím, že jej řídí či kontroluje.

47. Soud má požadavky judikatury na přičitatelnost jednání zhotovitele žalobkyni za splněné. Pro odpovědnost žalobkyně je významná zejména její kontrolní činnost. Průběžnou kontrolu zajišťovala skrze svého zástupce pana J. napříč celým stavebním procesem. Následnou kontrolu poté provedla osobně tím, že dílo bez připomínek převzala. Tím vyjádřila své srozumění s dílem v takové podobě, jak bylo reálně provedeno.
48. Kontrolní činnost by k přičitatelnosti zhotovitelova jednání sama o sobě postačovala, neboť judikatura NSS umožňuje alternativu mezi „řízením“ a „kontrolou“ prováděných prací. Ze správního spisu však vyplývá, že žalobkyně se u společnosti VSJ Mechanizace, s. r. o. skrze jednatele zhotovitele podílela i na řízení zemních prací. Přestože si většinu společností nasmlouval přímo zhotovitel, společnost VSJ Mechanizace, s. r. o. byla jedinou, u níž si zemní práce 4. 4. 2022 objednala přímo žalobkyně. Podle objednávky si realizaci prací měla řídit investorka sama (srov. č. l. 25/2 správního spisu část B). Fakticky však pokyny komunikoval jednatel zhotovitele (srov. č. l. 25/10 správního spisu část B). S ohledem na zjištěné skutečnosti je soud přesvědčen, že žalobkyně pokyny komunikovala prostřednictvím zhotovitele. Závěr žalovaného o tom, že se žalobkyně u některých fázích podílela i na řízení stavebních prací, není rozhodně zcestný a je řádně podložený správním spisem. Z toho důvodu je též nedůvodná námitka žalobkyně, již několikrát zdůrazňuje, že se nepodílela na řízení stavebních prací.
49. Co se týče přičitatelnosti jednání žalobkynina zástupce pana J., soud považuje za podstatné, že se jednalo o zastoupení přímé (srov. kolonky „za investora“ ve stavebních denících), byť písemná smlouva se ve spisu nenachází. Pan J. kontroloval realizaci vodního díla průběžně po celou dobu realizace záměru. Kontrola stavby investorem slouží právě k tomu, aby měl investor přehled o tom, co se na stavbě děje a v případě jakýchkoliv pochybností nad řádným průběhem mohl zakročit. Žalobkyně tak prostřednictvím svého zástupce nikdy neučinila, přestože se kontrolních dnů její zástupce pravidelně účastnil. Naopak „zavírala oči“ nad tím, že zhotovitel řídí a organizuje stavební práce tak, že při nich dochází k zásahům do ZCHD. A to soud neopomíná, že žalobkyně o existenci ZCHD rostlin věděla již z vyjádření Krajského úřadu Olomouckého kraje (dále jen v rámci dodatečného povolení (s. 8-9), kde krajský úřad upozorňoval, že se mimo plochu tehdejší skryvky s jistotou nachází jeden exemplář ZCHD rostliny vemeníku dvoulistého a není vyloučený výskyt vratičky heřmánkolisté. Též upozornil, že v případě prací mimo tehdejší skryvku bude potřeba provést nový biologický průzkum za účelem ochrany ZCHD. V návaznosti na to uvedl jako jednu z podmínek dodatečného povolení MěÚ Šumperk, že si žalobkyně v případě výskytu ZCHD rostlin požádá o udělení výjimky podle § 56 ZOPK. To však nikdy neudělala a nový biologický průzkum též provést nenechala.
50. Soud má ve shodě se správními orgány za prokázané, že se na protiprávních jednáních zhotovitele i jednotlivých blíže nespecifikovaných pracovníků (neboť právě ti fakticky jednali) bezprostředně podílela osoba, jejíž jednání je žalobkyni přičitatelné v souladu s § 20 odst. 2 písm. f) přestupkového zákona.
51. K podmínce „jednání osoby ve prospěch právnické osoby“ správní orgány uvedly, že veškeré stavební práce na záměru probíhaly ku prospěchu žalobkyně. Konstatovaly, že účelem a výsledkem stavby MVN Velké Vrbno je vytvoření zdroje vody pro zasněžování lyžařského areálu Paprsek. Jelikož žalobkyně tento areál provozuje a využívá, je podle správních orgánů zřejmé, že právě ona má ze stavby prospěch. Stavba a jednotlivé stavební práce, jejichž

prostřednictvím došlo k zásahu do ZCHD, prováděl zhotovitel nebo na jeho pokyny další stavební společnosti v jejím zájmu a pod jejím dohledem. S tím se plně ztotožnil i soud.

52. K obecné námitce žalobkyně, podle níž nelze dovodit, že zhotovitel jednal v její prospěch, soud uvádí, že tato argumentace nemůže obstát. Ze spisu nepochybně vyplývá, že zhotovitel stavební práce prováděl v rámci investičního záměru žalobkyně a zástupce žalobkyně nad nimi dohlížel. Veškeré stavební práce směřovaly k realizaci stavby, kterou chtěla od počátku žalobkyně využívat pro zasněžování lyžařského areálu Paprsek. Skutečnost, že žalobkyně namítá problémy s pozdější kolaudací vodního díla, není pro posouzení podmínky jednání „*ve prospěch*“ právnické osoby relevantní; pojí se totiž s okruhem stavebněprávních předpisů, nikoliv s přestupkovou odpovědností podle ZOPK. Zhotovitel zde jednal proto, aby splnil žalobkyní zadaný záměr, a tedy z povahy věci jednal v její prospěch. Shodně tak kontrolní činnost zástupce investorky představuje typickou činnost vykonávanou za účelem zajištění realizace vlastního investičního záměru investorky. Účelem této kontroly je zajistit, aby zhotovitelem prováděné práce směřovaly ke kýženému výsledku, tedy ke vzniku stavby, kterou žalobkyně zamýšlela využívat. Zástupce investorky tak jednal jak v rámci pověření žalobkyní, tak výhradně za účelem naplnění jejího investičního záměru, neboť umožňoval pokračování prací směřujících k dokončení stavby pro její budoucí užívání.
53. Připustit interpretaci žalobkyně by znamenalo, že každý investor by se mohl vyvázat z odpovědnosti pouhým tvrzením, že zhotovitel pracoval zcela zjevně v neprospěch investora, když v důsledku jeho postupu konečné dílo nešlo zkolaudovat. Takový výklad by zcela vyprázdnil podmínku přičitatelnosti jednání osob pověřených právnickou osobou k výkonu činnosti – stačilo by pouze uvést, že záměr nebyl řádně dokončen. Takový závěr je ovšem zjevně absurdní a odporoval by samotnému účelu § 20 odst. 1 přestupkového zákona.
54. S ohledem na výše rozvedené tak soud i tuto dílčí námitku shledává nedůvodnou: zhotovitel i zástupce investora jednoznačně jednali ve prospěch žalobkyně, coby investorky MVN Velké Vrbno od 19. 6. 2020, čili od okamžiku, kdy se žalobkyně stala stavebníkem, až do 10. 1. 2023, tedy do prokazatelného okamžiku ukončení díla.
55. S ohledem na výše uvedené soud uzavírá, že společnost X a zástupce žalobkyně, pan J. protiprávně jednali ve prospěch žalobkyně. Zároveň se jedná o osoby, jejichž jednání je žalobkyní přičitatelné (srov. § 20 odst. 2 přestupkového zákona a rozsudek NSS 7 As 372/2018-40).

3.4. Excesivní jednání zhotovitele.

56. Soud nepřehlédl, že se žalobkyně necítí být odpovědná za přestupková jednání, protože se domnívá, že se jich dopustil zhotovitel svým excesivním jednáním. Konkrétně upozornila, že jednal mimo rámec Smlouvy, dodatečného povolení a projektové dokumentace.
57. Správní orgány exces zhotovitele neshledaly. Je pak též zcela logické, že se nezabývaly otázkou, zda je i přes excesivní jednání zhotovitele toto přičitatelné žalobkyni.
58. Soud k této dílčí námitce uvádí, že se NSS v rozsudku 6 As 153/2021-19 ztotožnil s argumentací žalovaného, podle níž je podrobné zkoumání smluvních ujednání mezi zadavatelem a zhotovitelem (včetně faktické činnosti zadavatele při vlastní realizaci díla) namísto především v případech, kdy je třeba vyjasnit, jakým způsobem byl smluvní vztah mezi zadavatelem a zhotovitelem nastaven. Tato potřeba vyvstává z důvodu určení podílu zadavatele a zhotovitele na škodlivém následku v situaci, kdy je v řízení spor o to,

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

kdo a jakým způsobem se na škodlivém následku podílel a zda škodlivý následek nastal např. v důsledku odchýlení se od rozsahu zadání díla či způsobu jeho provedení.

59. V tomto ohledu se soud zcela neztotožňuje s argumentací správních orgánů, ale s jejich závěry ano. Již na první pohled je zjevné, že zhotovitel vodní dílo rozšířil a dotkl se tak několika dalších pozemků, s nimiž dodatečné povolení ani projektová dokumentace nepočítala. Jednalo se zejména o pozemky p. č. 490/1 a 522/2, které jsou navázané na protiprávní jednání vymezená v bodech 4, 5 a 7. V důsledku toho zhotovitel zasáhl stavebními pracemi do biotopů ZCHD rostlin a živných rostlin jasoně dymnivkového. Protože měl zhotovitel na základě čl. V. Smlouvy povinnost provést dílo v souladu s právním řádem ČR, rozhodnutími orgánů veřejné správy (čili dodatečným povolením) a projektovou dokumentací, porušil i Smlouvu.
60. Soud však připomíná, že tak zhotovitel prokazatelně činil s vědomím žalobkyně. Za první, žalobkyně aktivity na stavbě průběžně kontrolovala svým zástupcem panem J. O „excesivních jednáních“ zhotovitele tedy věděla a pod svou kontrolou jej nechala v nich pokračovat. Za druhé, krajský úřad žalobkyni v rámci dodatečného povolení (s. 8-9) upozorňoval na to, že se mimo plochu tehdejší skřívky (ovšem na schválených pozemcích) s jistotou nachází jeden exemplář ZCHD rostliny vemeníku dvoulistého a může se tam nacházet i vartička heřmánkolistá. Budou-li stavební práce probíhat mimo tehdejší plochu skřívky, bude nutné provést nový botanický průzkum, který přesně zmapuje výskyt ZCHD. Je zjevné, že plocha tehdejší skřívky rozhodně nepokrývala pozemky, s nimiž dodatečné povolení nepočítalo. Žalobkyně, ač si byla vědoma požadavku na provedení nového botanického průzkumu z důvodu možného výskytu ZCHD v době, kdy dohlížela na stavební práce probíhající na pozemcích nezahrnutých v dodatečném povolení, tento průzkum nezajistila. Na tuto skutečnost ostatně upozornila i ČIŽP na straně 37 prvostupňového rozhodnutí. Za těchto okolností je nepřijatelné, aby se žalobkyně dovolávala excesu z uzavřené smlouvy, dodatečného povolení či projektové dokumentace, když se zhotovitel uvedeného postupu dopouštěl pod jejím dohledem, ba dokonce spíše v důsledku podmínek vytvořených samotnou žalobkyní.

3.5. Liberační důvody žalobkyně.

61. Jako poslední z dílčích částí otázky přičitatelnosti přestupkového jednání žalobkyni se zdejší soud zabýval otázkou liberace. Podle § 21 odst. 1 přestupkového zákona chce-li se právnická osoba zprostit odpovědnosti za přestupek, musí prokázat, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možné požadovat, aby přestupku zabránila. Jak je patrné z textace zákona, břemeno tvrzení i břemeno důkazní (objektivní i subjektivní) ve vztahu k naplnění liberačních důvodů nese obviněná právnická osoba, nikoli správní orgán, jak se domnívá žalobkyně. Správní orgán pouze posuzuje důvodnost, resp. naplnění liberačního důvodu.
62. Žalobkyně obecně tvrdila, že veškeré úsilí, které po ní bylo možné požadovat, aby přestupku zabránila, vynaložila ve vztahu k protiprávnímu jednání pod bodem 4 prvostupňového rozhodnutí. Blíže pak způsob své liberace rozvedla ve vztahu k protiprávním jednáním pod bodem 5 a odst. 3 bodu 7 prvostupňového rozhodnutí. Oním důvodem měla být její aktivita spočívající v tom, že nejpozději 6. 5. 2022 uvědomila jednatele zhotovitele o existenci zákazu činnosti na pozemku p. č. 522 v k. ú. Velké Vrbno z důvodu výskytu ZCHD rostlin. Předběžné opatření mu za tím účelem taktéž předala.
63. Žalobkyně tuto argumentaci poprvé přednesla až v žalobě. Není tedy divu, že správní spis neobsahuje jediný podklad k prokázání jejích tvrzení. Žalobkyně však k důkazu

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

nepředložila ničeho ani v řízení před soudem. V trochu jiné souvislosti sice navrhla, aby soud vyžádal vyšetřovací spis z řízení, v němž jsou pro dané jednání trestně stíháni jak zhotovitel, tak Z. J. Opomněla však soudu sdělit, z jakých důvodů by tak měl učinit. Nevymezila konkrétní listiny či informace, které by měl soud z trestního spisu zjistit (např. listiny, jež by sama žalobkyně objektivně nemohla opatřit, ale trestní spis je obsahuje). Proto jej soud nevyžádal. O samotné existenci tohoto trestního stíhání není mezi účastníky sporu, proto by bylo nadbytečné provádět jako důkaz vyrozumění policie č. j. X. Soudu tak nezbyvá než konstatovat, že ve vztahu k naplnění jí tvrzeného liberačního důvodu neunesla břemeno důkazní.

64. S ohledem na vše výše vyřčené zdejší soud konstatuje, že žalobkyně je pachatelkou přestupků podle § 88 odst. 1 písm. d) a e) ZOPK, resp. naplnila znaky této skutkové podstaty (objektivní stránku přestupku). Tento závěr má oporu ve správním spisu a vychází mimo zákonnou právní úpravu v zákoně o přestupcích a ZOPK i z judikatury NSS. K otázce naplnění objektivní stránky přestupku podle § 88 odst. 1 písm. c) ZOPK soud odkazuje do podkapitoly 3.7 rozsudku, kde podrobně vysvětluje, proč správní orgány doposud neprokázaly, že ji žalobkyně naplnila.

3.6. Věrohodnost záznamů v NDOP.

65. Žalobkyně namítá, že správní orgány nesprávně a nekriticky vycházely z údajů uvedených v NDOP, zejména ze záznamů osob M. a H., jejichž věrohodnost je podle žalobkyně sporná. ČIŽP považovala údaje za objektivní, aniž by prověřila jejich obecnou i speciální věrohodnost, a přestože žalobkyně navrhovala jejich porovnání s vlastními zjištěními AOPK, žalovaný to odmítl. Žalobkyně upozorňuje, že ZOPK nepřiznává NDOP závaznost ani presumovanou pravdivost a že správnost údajů musí být v případě sporu prokázána. Správní orgány však neprovedly žádné ověření, ačkoli existují rozpory mezi záznamy v NDOP a výsledky kontrol AOPK a ČIŽP v letech 2020–2021, kdy měly dotčené rostliny být v lokalitě stále zjištěny. Pro odstranění těchto rozporů žalobkyně navrhla provedení znaleckého posudku AOPK jako znaleckého ústavu. ČIŽP však návrh zamítla a žalovaný procesní pochybení nenapravit. Podle žalobkyně tak zůstaly zásadní pochybnosti o správnosti skutkového stavu.
66. Soud k tomuto žalobnímu bodu uvádí, že NDOP slouží k ukládání dat a publikaci výsledků o rozšíření a stavu druhů, zejména zvláště chráněných, invazních nepůvodních a evropsky významných druhů a přírodních stanovišť [§ 72d odst. 3 písm. a) ZOPK]. Je součástí informačního systému veřejné správy spravovaného a provozovaného AOPK (§ 72d odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny). Nálezová databáze ochrany přírody představuje výsledek dlouhodobé aktivity AOPK v oblasti druhové ochrany, a je proto hojně využívána veřejnou správou a data v ní uložená validují a případně opravují odborníci AOPK (srov. rozsudky NSS 3 As 288/2021-79 z 12. 10. 2023 či 5 As 129/2022-34 z 19. 5. 2023). Všeobecně je ji třeba považovat za spolehlivý a věrohodný zdroj dat (rozsudky NSS 1 As 347/2021-91 z 3. 5. 2022 či 6 As 227/2023-32 z 3. 6. 2024). Jak uvedl i zdejší soud v rozsudku 8 A 130/2019-49 z 8. 3. 2022, „tato databáze je přitom vytvářena soustavnou činností Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR, která je průběžně validována. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR přitom garantuje věrohodnost dat zapisovaných do nálezové databáze ochrany přírody.“
67. Přestože je NDOP všeobecně přijímána jako věrohodný zdroj informací, stále platí, že má správní orgán zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti a podklady hodnotí ve vzájemných souvislostech (§§ 3 a 50 správního řádu). Soud je toho názoru, že této povinnosti

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

správní orgány dostály. Karty nálezů, jež jsou součástí správního spisu, obsahují jména autorů. Mezi nimi jsou i jména pánů H. a M. Jak poznamenaly správní orgány, všechny záznamy obsahují přezkoumatelnou fotodokumentaci s automaticky generovanou informací o geografické poloze jejich pořízení. Již ČIŽP na s. 12 prvostupňového rozhodnutí poznamenala, že ze všech karet nálezů plyne, že jsou věrohodné, což garantují vždy jednotlivé osoby v kartách uvedené (např. Ing. P. či pan H.). Jakákoliv osoba má možnost věrohodnost zpochybnit proklikem přes odkaz. Soud upozorňuje, že tak mohla učinit i žalobkyně. Žalobkyně v žalobě sice napadá věrohodnost pana M., nekonkretizuje však jediný důvod svého závěru, ani jej soudu ničím nedokládá. Soud tak pouze ve shodě se správními orgány konstatuje, že ze správního spisu nevyplývá jediný důvod pochyb ohledně jeho věrohodnosti. Zdejší soud tedy souhlasí se správními orgány, že záznamy v databázi jsou věrohodné a výskyt ZCHD rostlin na pozemcích zasažených záměrem považuje za prokázaný.

68. Údajnými rozpory mezi záznamy v NDOP a zjištěními učiněnými při místním šetření pracovníky ČIŽP a AOPK v letech 2020-2021 se zabývaly již správní orgány (s. 25-26 prvostupňového rozhodnutí, s. 12 napadeného rozhodnutí). Soud předně zdůrazňuje, že žalobkyně žalobou nekonkretizovala, v jakých případech neměly být ZCHD rostlin pracovníky ČIŽP a AOPK nalezeny na místech vyznačených v NDOP. Správní orgány odmítly, že by mezi podklady existoval časový či místní rozpor, s čímž se soud ztotožnil. Upozornily, že se průzkumy provedené na místě ČIŽP a AOPK v jednotlivých obdobích roku doplňují a skutečnost, že některé nálezy nebyly při pozdějších kontrolách potvrzeny, je vysvětlitelná jednak rozdílnou roční dobou (průzkumy probíhaly ve vegetační sezóně i mimo ni), jednak průběhem stavebních prací, v jejichž důsledku mohlo dojít ke zničení či ovlivnění výskytu některých exemplářů. ČIŽP pak sama v prostoru stavby našla jedince ZCHD rostlin (např. oměj pestrý, vemeník dvoulistý), což je uvedeno vždy v konkrétním záznamu ke každému šetření nebo kontrolnímu úkonu. V přestupkovém řízení tak správní orgány vycházejí jak ze záznamů v NDOP, tak z vlastních zjištění ČIŽP a AOPK.
69. Jak soud shrnul, mezi záznamy v NDOP a zjištěními ČIŽP a AOPK rozpory nepanují. Oba podklady mohou existovat vedle sebe, vzájemně se nevylučují a správní orgány z nich mohly vycházet při zjišťování skutkového stavu. Bylo tak zcela nadbytečné, aby za takového stavu správní orgány navíc prováděly k důkazu znalecký posudek, jež AOPK vyhotovila pro účely zákona o ekologické újmě, tedy k diametrálně odlišnému řízení. Nakonec soud přisvědčil i žalovanému, že podmínky pro ustanovení znalce podle § 56 správního řádu splněny nebyly (srov. rozsudek NSS 6 As 284/2017–38 z 19. 9. 2018). ČIŽP byla při místních šetřeních schopna zvláště chráněné druhy identifikovat a průběžně spolupracovala s AOPK jako odborným orgánem. Soud proto sdílí názor, že ČIŽP disponovala dostatečnými odbornými znalostmi a další znalecké dokazování nebylo nezbytné.
70. Soud uzavírá, že z dostupných podkladů nevyplývají žádné konkrétní, relevantní či důvodné rozpory mezi záznamy NDOP, zjištěními ČIŽP a AOPK. Správní orgány své závěry opřely o dostatečně spolehlivé a odborně garantované informace a nepochybily, pokud neprovedly další dokazování formou znaleckého posudku AOPK.

3.7. Poškození dvou javorů klen na pozemku p. č. 526/2 v k. ú. Velké Vrbno.

71. Žalobkyně nesporně zjištění o povaze a rozsahu navážky ani názory odborné veřejnosti na škodlivé účinky navážky umístěné v kořenových prostorech dřevin. Domnívá se však, že to samo o sobě poškození javorů neprokazuje. Ostatně správní orgány samy

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

neuvedly, v čem poškození těchto dvou stromů spočívá. Podle jejího názoru navážka stromy nepoškodila, ale pouze ohrozila, a kořenový systém nadále mohl skrze zeminu a kamení dýchat, neboť jsou oba stromy po třech letech stále živé a v dobré kondici.

72. ČIŽP popsala mechanismus účinku navážky na kořenový systém dřevin na s. 22 svého rozhodnutí. Vycházela zejména ze „Standardu péče o přírodu a krajinu Řada A, SPPK A01 002:2017 Ochrana dřevin při stavební činnosti“ (dále jen „*standard AOPK*“) vypracovaného AOPK (dostupné online na <https://aopk.gov.cz/platne-standardy>) a „ČSN DIN 18 920 (839061) - Ochrana stromů, porostů a ploch vegetací při stavebních činnostech“ (dále jen „ČSN 839061“). Protože žalobkyně tyto závěry odborné veřejnosti nezpochybňuje, naopak je otevřeně přijímá, soud je více nerozváděl a pouze stručně shrnul, že navážka v kořenové zóně obecně vede ke zhutnění půdy, omezení přístupu vzduchu a změně vodního režimu, což způsobuje odumírání kořenů nedostatkem kyslíku. Tento proces narušuje základní vztah mezi povrchem půdy a uložením kořenů a představuje zásah, který dřevinu poškozuje bez ohledu na to, zda se následky projeví okamžitě navenek.
73. Výše rozvedená východiska správní orgány aplikovaly na dva javory klen, které byly v rozmezí května/června 2021 – ledna 2023 nerovnoměrně zasypané několikametrovou deponií v oblasti svého kořenového prostoru: v některých místech navážka přímo objímala kmeny a z jedné strany sahala až do poloviny výšky stromů. Jejich poškození popsala ČIŽP takto: „V důsledku zavezení (cca od května/června roku 2021) a umístění vyšší vrstvy materiálu, jehož mocnost se v poměrně malé vzdálenosti ve směru od paty kmenů, nebo dokonce přímo obsypáním kmene (viz fotodokumentace ČIŽP v části spisu B/7/167–7/168) dřevin výrazně zvyšovala, se již jedná o zásah, který měl negativní vliv na kořenové systémy dřevin i dřeviny samotné. [...] U předmětných dřevin zavezených větší vrstvou materiálu zřejmou ze zjištění ČIŽP i pořízené fotodokumentace, tak došlo vlivem zasypání kořenového systému vysokou vrstvou navážky a zhutněním původních půdních horizontů způsobených hmotností navezeného materiálu k takovému prodloužení dráhy nutné pro difúzi půdního kyslíku, že vyvolají půdní asfyxii (zadušení) spojenou s následným odumíráním stávajících dřevin.“ S tímto hodnocením se na s. 11 svého rozhodnutí žalovaný ztotožnil.
74. Podle § 7 odst. 1 ZOPK jsou dřeviny chráněné před poškozováním a ničením. Nedovolené zásahy do dřevin jsou zásahy vyvolávající poškozování nebo ničení dřevin, které způsobí podstatné nebo trvalé snížení jejich ekologických nebo společenských funkcí nebo bezprostředně či následně způsobí jejich odumření [§ 2 odst. 1 vyhlášky č. 189/2013 Sb. o ochraně dřevin a povolování jejich kácení (dále jen „*vyhláška*“)]. Jak je vidno z citované pasáže prvostupňového rozhodnutí, správní orgány vysvětlily, že poškození dřevin shledaly v tom, že umístění deponie způsobí odumření obou javorů vlivem nedostatečného okysličení jejich kořenů.
75. Soud však k takovému závěru ve shodě s žalobkyní postrádá jakýkoliv podklad. Správní orgány se v rámci argumentace pohybují pouze v rovině hypotéz. Opírají se pouze o fotografie, které prokazují toliko stav a rozsah navážky v oblasti kořenových prostorů, a o dedukce z odborných zdrojů, které však nejsou způsobilé prokázat, zda konkrétní stromy v řádu několika týdnů, měsíců či let odumřou v důsledku navážky deponie na jejich kořenové prostory. Standardy a normy obsahují obecně platné poznatky týkající se života dřevin, ale nelze z nich dovodit stav konkrétních dřevin. Nad to soud nepřehlédl, že jak standard AOPK, tak ČSN 839061 není součástí správního spisu. Protože však soud shledal jejich obecnou (teoretickou) povahu a z nich učiněná zjištění za nedostatečné pro závěr o

poškození konkrétních dřevin, nevyzval žalovaného k předložení těchto důkazů. Znakem skutkové podstaty totiž není pouze ohrožení dřevin, k němuž nepochybně došlo, ale jejich poškození, tedy konkrétní projev přestupkového jednání v reálném světě (na zdravých stromů). Žalobkyně přitom upozornila, že stromy jsou i po třech letech v dobré kondici, na což žalovaný reagoval ve vyjádření k žalobě tak, že se jejich odumření nemusí projevit bezprostředně po zásahu, ale až v průběhu času. Žalovaný však ani toto své tvrzení neopřel o žádný podklad. Soud si také dovede představit, že se zadušení kořenového systému může na vitalitě dřevin projevit s odstupem několika let. Tato představa se však může míjet s realitou.

76. S ohledem na výše uvedené tak soudu nezbyvá než konstatovat, že správní orgány doposud nezjistily, zda došlo k poškození dvou javorů klen na pozemku p. č. 526/2 v k. ú. Velké Vrbno, jak vyžaduje § 2 odst. 1 vyhlášky ve spojení s § 7 ZOPK, a zdali tak žalobkyně naplnila znaky skutkové podstaty v § 88 odst. 1 písm. c) ZOPK.

3.8. Poškození biotopu rostlin v lokalitě akumulární usazovací tůně.

77. Žalobkyně dále namítá, že z provedených důkazů nebylo možné objektivně zjistit, zda vůbec a případně v jakém rozsahu byl poškozen biotop zvláště chráněných rostlin v lokalitě akumulární usazovací tůně. Soud úvodem upřesňuje, že k okolí usazovací tůně se váží pouze protiprávní jednání vymezená v bodě 5 a odst. 3 bodu 7 výroku I. prvostupňového rozhodnutí.
78. Podle ČIŽP žalobkyně stavební úpravou a pojezdy technikou při zahloubení, obložení a napojení usazovací tůně zasáhla do biotopu zvláště chráněného oměje pestrého. Jeho výskyt před stavebními zásahy v místě usazovací tůně dokládá záznam v NDOP, jenž hovoří o výskytu cca 150 jedinců podél toku vyznačeného polygonem zahrnující i severovýchodní prostor tůně k 5. 8. 2021. Soud s odkazem na podkapitolu 3.6 poukazuje, že již výstupy z této databáze by samy o sobě postačovaly k závěru, že se v okolí usazovací tůně nacházely desítky exemplářů oměje pestrého. Pracovníci ČIŽP však jeho jednotlivé exempláře našli i při místním šetření 14. 6. 2022, což dokládá i série fotografií, jež jsou součástí správního spisu. Soud tak ve shodě se správními orgány dospěl k závěru, že opatřené podklady jednoznačně prokazují výskyt oměje pestrého v bezprostřední blízkosti usazovací tůně.
79. Podle ČIŽP žalobkyně tímž jednáním zasáhla též do biotopu živných rostlin larev ZCHD živočicha jasoně dymnivkového (dymnivky bobovité) v okolí tůně. Hranici polygonu výskytu dymnivek bobovitých a samostatný exemplář této rostliny před stavebními zásahy v místě usazovací tůně dokládá záznam v NDOP z 27. 4. 2020. Soud s odkazem na podkapitolu 3.6 znovu opakuje, že již výstupy z této databáze samy o sobě postačují k závěru, že se bezprostředně na území usazovací tůně nacházela část polygonu živných rostlin larev jasoně dymnivkového a jeden jeho exemplář v její těsné blízkosti.
80. ČIŽP se na místo vrátila 14. 9. 2022 v rámci dalšího místního šetření. I z fotografií při něm pořízených vyplývá, že do té doby neupravenou prohlubeň naplněnou vodou žalobkyně vyhloubila, vyložila nepropustnou fólií, zpevnila kamennými obklady a do její jižní stěny umístila velkou odtokovou rouru. V důsledku stavebních činností byl v okolí tůně ve vzdálenosti cca 0,5-4 m odstraněn veškerý travinobylinný porost, v němž se nacházeli jedinci oměje pestrého (srov. zmíněné nálezy NDOP a fotografie z místního šetření 14. 6. 2022), nacházela se v něm i hranice polygonu dymnivky bobovité (zmíněné nálezy NDOP) a v jeho blízkosti i jeden exemplář dymnivky bobovité, jenž byl podle snímků stavby ČIŽP z 10. 1.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

2023 též dotčen. Tato zjištění průkazně dokládají i snímky z dronu, v nichž jsou polygony a jednotlivé exempláře vybodované.

81. Soud uvádí, že biotopem je soubor veškerých neživých a živých činitelů, které ve vzájemném působení vytvářejí životní prostředí určitého jedince, druhu, populace, společenstva. Biotop je takové místní prostředí, které splňuje nároky charakteristické pro druhy rostlin a živočichů [§ 3 odst. 1 písm. k) ZOPK]. Správní orgány v rámci správního řízení prokázaly nález oměje pestrého i dymnivky bobovité, jakožto živné rostliny larvy ZCHD živočicha jasoně dymnivkového, přímo na pozemku, jenž byl dotčen stavebními a technickými úpravami žalobkyně z důvodu zahloubení, obložení a napojení usazovací tůně. Zcela zjevně tak dotčené území pozemku v okolí usazovací tůně splňuje nároky oměje pestrého a dymnivky bobovité na místní prostředí.
82. Soud má na základě výše uvedeného ve shodě se správními orgány za prokázané, že k zásahu do jejich místního prostředí jednoznačně došlo. Žalobkyně nejen že k takovýmto zásahům neměla udělené výjimky podle § 56 ZOPK, ale ani oprávnění na pozemku p. č. 522/2 v k. ú. Velké Vrbno cokoli provádět, jelikož s tím nepočítala stavební dokumentace a dodatečné povolení, ale výslovně jí to zakazovalo i předběžné opatření.
83. Žalobkyně si v rámci této námitky stěžuje též na to, že správní orgány nevymezily konkrétní rozsah poškození biotopů daných rostlin. K tomu soud uvádí, že podle rozsudku NSS 6 As 227/2023-32 z 3. 6. 2024 je nutné pouze dostatečně prokázat a popsat, že na dotčených pozemcích šlo o biotop ZCHD rostlin a že do něj bylo zasaženo způsobem relevantním pro přestupek.

3.9. Právní stav v době rozhodování správních orgánů a udělení výjimky podle § 56 ZOPK.

84. Žalobkyně namítá, že správní orgány při posuzování její odpovědnosti za přestupky vycházely z nesprávného právního stavu. Rozhodnutí Krajského úřadu Olomouckého kraje č. j. KUOK 46594/2021 z 30. 4. 2021, jímž krajský úřad v přezkumném řízení zrušil dodatečné povolení, totiž nikdy nenabylo právní moci. Rozhodnutí Ministerstva zemědělství č. j. MZE-38758/2022-15111 z 7. 7. 2022, jímž ministerstvo zamítlo odvolání proti rozhodnutí KÚOK, následně zrušil Krajský soud v Ostravě – pobočka Olomouc rozsudkem 60 A 62/2022-46 z 27. 3. 2024. Tím „obživlo“ dodatečné povolení, které s výskytem ZCHD rostlin nepočítalo. Podle žalobkyně by vodoprávní úřad dodatečné povolení vůbec nevydal, pokud by považoval udělení výjimky podle § 56 ZOPK za nezbytné. Dodatečné povolení ji tedy opravňovalo provádět práce v daném území v plném rozsahu. Argumentaci ČIŽP o nutnosti zvláštní výjimky považuje žalobkyně za nelogickou. Tuto námitku uplatnila žalobkyně již v odvolání, avšak žalovaný se s ní nijak nevypořádal.
85. K tomu soud uvádí, že v době rozhodnutí ČIŽP skutečně kvůli citovanému rozsudku přezkumné řízení nebylo skončeno. Z toho důvodu bylo v okamžiku rozhodování ČIŽP pro žalobkyni i ČIŽP závazné dodatečné povolení. Ke shodnému závěru dospěl zdejší soud i u žalovaného, nicméně na základě v pořadí druhého zrušujícího rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočka Olomouc 60 A 62/2022-92 z 4. 7. 2025, jež krajský soud vydal poté, co žalobkyni odkazovaný rozsudek NSS rozsudkem 8 As 134/2024-86 z 30. 4. 2025 zrušil. Z obsahu prvostupňového i napadeného rozhodnutí je však zjevné, že z obsahu dodatečného povolení správní orgány vycházely. V tomto ohledu jim tedy nelze nic vyčíst.
86. Žalobkyně má samozřejmě pravdu, že měla postupovat v souladu s dodatečným povolením. Již žalovaný na s. 14 svého rozhodnutí zdůraznil, že dodatečné povolení obsahovalo

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

informaci o výskytu ZCHD rostlin v místě realizace MVN a ukládalo žalobkyni povinnost vyžádat si výjimku podle § 56 ZOPK, zjistí-li v průběhu stavebních prací, že se na místě nachází ZCHD rostlin. Dodatečné povolení rovněž odkazuje na vyjádření krajského úřadu z 22. 9. 2020, podle nějž se v lokalitě vyskytují ZCHD rostlin, jmenovitě vratičky heřmánkolisté, vemeníku dvoulistého a prstnatce májového. Jeho zjištění vyplývala z NDOP. Dne 12. 10. 2020 tentýž orgán ochrany přírody své vyjádření upřesnil tak, že po botanickém průzkumu AOPK na pozemcích, jež podléhaly realizaci záměru, potvrdila AOPK pouze výskyt vemeníku dvoulistého. Nevyloučila však ani výskyt vratičky heřmánkolisté z důvodu pozdní návštěvy lokality a jejího nepravidelného výskytu. Zároveň žalobkyni upozornil, že v případě terénních úprav mimo v té době existující plochu skrývky, bude nutné provést botanický průzkum, jež přesně zmapuje výskyt ZCHD rostlin.

87. Soud za tohoto stavu uzavírá, že žalovaný dostatečně a přezkoumatelně reagoval na odvolací námitku žalobkyně na s. 14. Jak poukázal žalovaný i ve vyjádření k žalobě, dodatečné povolení nenahrazovalo udělení výjimky podle § 56 ZOPK. Naopak stanovilo žalobkyni jako jednu z povinností, aby v případě výskytu ZCHD rostlin požádala příslušný orgán ochrany přírody o udělení výjimky ve smyslu § 56 ZOPK. Nebylo úkolem vodoprávního úřadu suplovat roli žalobkyně a tyto výjimky zajišťovat. Žalobkyně, ačkoli věděla o výskytu vemeníku dvoulistého na pozemcích dotčených záměrem, nezajistila přijetí odpovídajících opatření. Již z tohoto důvodu nelze přisvědčit jejímu tvrzení, že postupovala v souladu s dodatečným povolením.

3.10. Veřejná prospěšnost MVN Velké Vrbno při povodních v roce 2024.

88. Žalobkyně upozornila, že správní orgány nedostatečně zohlednily pozitivní dopady MVN Velké Vrbno na okolí. V tom kontextu mínila zejména zmírnění povodňové vlny na podzim 2024.
89. K tomu soud uvádí, že objektem nyní projednávané věci není porušení stavebních předpisů, ale porušení ZOPK. Správní orgány žalobkyni neshledaly odpovědnou za to, že MVN Velké Vrbno postavila, ale za průběh prací, jimiž vzniku vodního díla dosáhla a jimiž se dopustila jednání v rozporu se ZOPK. Vliv samotné stavby na okolí tak není pro posouzení odpovědnosti žalobkyně ani výše uložené pokuty podstatný.
90. Z toho důvodu správní orgány nepochybily, neopatřily-li si podklady o prospěšnosti MVN Velké Vrbno při povodních na podzim 2024. Právě pro jejich irelevanci soud nepřistoupil ani k provedení žalobkyní navrženého důkazu – časopisu Zlatý roh č. 10/2024.

3.11. Nepřiměřenost pokuty.

91. Soud si je vědom poslední žalobní námitky žalobkyně týkající se nepřiměřenosti žalovaným vyměřené pokuty. Její vypořádání je však v projednávané věci předčasné, proto se jí soud více nezabýval. Výrok o vině totiž podmiňuje výrok o trestu. Pokud tak soud dospěl k závěru o nutnosti zrušit část rozhodnutí o vině, pak vznikl důvod zrušit i rozhodnutí o pokutě. NSS dlouhodobě judikuje, že „je-li [...] zrušen, byť i jen zčásti, výrok o vině přestupkem, je třeba zrušit vždy zároveň celý výrok o druhu a výměry sankce, jakož i další výroky, které mají ve výroku o vině svůj podklad.“ (rozsudek 7 As 4/2008-85 z 3. 7. 2008). Je-li tedy důvodnou žaloba do výroku o vině, pak je nutné zrušit i výrok o uloženém trestu (srov. rozsudek NSS 2 As 175/2018-36 z 12. 3. 2020, bod 14). Žalovaný se tak výši pokuty bude znovu zabývat s ohledem na jím učiněné zjištění skutkového stavu ohledně poškození dvou javorů klen na pozemku p. č. 526/2 v k. ú. Velké Vrbno.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. Š.

4. Závěr a náklady řízení

92. Soud napadené rozhodnutí částečně zrušil podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. pro neúplnost zjištěného skutkového stavu a potřebu doplnění dokazování u jednoho z pěti přestupků. Nadto zrušil i výrok, jímž žalovaný žalobkyni uložil za přestupky správní trest pokutu a potvrdil povinnost uhradit náhradu nákladů řízení.
93. Ve zbytku soud žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.). Shledal, že je napadené rozhodnutí přezkoumatelné. Dospěl k závěru, že zbylá protiprávní jednání, jež správní orgány dostatečně prokázaly a mají oporu ve správním spise, jsou žalobkyni přičitatelná a žalobkyně za ně v plném rozsahu odpovídá. Nálezy v databázi NDOP jsou věrohodným podkladem pro zjištění skutkového stavu a následné hodnocení objektivní stránky přestupků. Správní orgány vycházely ze správného právního stavu v době jejich rozhodování, dodatečné stavební povolení nenahrazovalo žádost o udělení výjimky ve smyslu § 56 ZOPK a veřejná prospěšnost MVN Velké Vrbno není v projednávaném případě relevantní pro otázku viny ani trestu, neboť objektem nyní projednávané věci je porušení ZOPK, nikoliv stavebních předpisů.
94. Současně soud v souladu s § 78 odst. 4 s. ř. s. rozhodl o vrácení věci žalovanému. V dalším řízení bude jeho úkolem zjistit skutkový stav ohledně poškození dvou javorů klen na pozemku p. č. 526/2 v k. ú. Velké Vrbno. Za tím účelem doplní správní spis o podklady, které vypovídají o tom, zda navážka deponie v období od 11. 5. 2021 do 14. 9. 2022 v kořenovém prostoru stromů skutečně vedla k poškození těchto dřevin. V závislosti na výsledcích svých posouzení vyměří výši pokuty a posoudí otázku nákladů správního řízení. Vysloveným právním názorem soudu bude žalovaný vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
95. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. V případě částečného úspěchu ve věci náleží náhrada tomu účastníku, jehož míra procesního úspěchu převáží nad mírou procesního neúspěchu. Při posouzení je třeba vycházet z celkového kontextu řízení a dbát na to, aby rozhodnutí o nákladech spravedlivě odráželo průběh i výsledek sporu (srov. Kühn, Z., Kocourek, T., a kol. *Soudní řád správní. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 488; obdobně též rozsudek NSS 7 As 85/2025 z 27. 1. 2026).
96. Žalobkyně byla v řízení úspěšná jen v menší části: soud zrušil výrok III. vztahující se k vině pouze v rozsahu jednoho přestupku z pěti. Na něj funkčně navázané výroky o správním trestu a o nákladech správního řízení soud zrušil v plném rozsahu z důvodu jejich závislosti na výroku o vině. V dalším řízení navíc není vyloučeno, že žalovaný výrok o správním trestu znovu vysloví ve stejném znění jako v napadeném rozhodnutí. V celkovém kontextu projednávané věci a s ohledem na průběh řízení je tak úspěšnější stranou žalovaný. Jelikož mu však žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, soud mu nemohl přiznat jejich náhradu.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 6, Brno, a to v tolika vyhotoveních (podává-li se v listinné podobě), aby jedno zůstalo soudu a každý účastník dostal jeden stejnopis. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz v rámečku Rychlé odkazy – Úhrada soudních poplatků.

Praha 28. dubna 2026

JUDr. Jaromír Klepš v. r.
předseda senátu